

όρασθαι δόξης. Τοιγάρτοι λόγον ὑμῖν μόνον ἐν τῷ παρόντι
ἀπὸ διανοίας εὐγνώμονος εὐχαριστήριον ἀντιπέμπομεν, καὶ
χεῖρας εἰς οὐρανὸν ἱκέτιδας αἴροντες, τοῦθ' ὁ καὶ τοῖς ἀδυ-
νάτοις ἐστὶν εὔπορον, πολλῷ μείζω τῶν δεδωρημένων γε-
νέσθαι ὑμῖν εὐχόμεθα παρὰ θεοῦ τὸν ἀντίδοσιν. Ἡν δὲ
θεὸς τοῦ λοιποῦ εύμενῆς τῇ Ἑλλάδι ἐπιβλέπων διατελέσῃ,
ἴσως ἐσαῦθις οὐχ ὅμοιως κεναῖς ὄφθησόμεθα ταῖς χερσὶν,
ἄλλ' ἔργῳ τὸν λόγον ἐμπεδοῦντες, ἐκ τῆς παρὰ τῷ Ἰλισσῷ
ταύτης χώρας, ἦν ἐκ πολλοῦ χερσωθεῖσαν νεᾶν ἀρτίως
ἐπεβαλόμεθα, ἀκροθινιάσομεν ὑμῖν ὅ, τι ἄξιον.

Προσαγορεύομεν ὑμᾶς ἐν τιμῇ καὶ ἀγάπῃ διατελοῦντες

'Εξ Ἀθηνῶν, τῇ 17 Ὁκτωβρίου

ἔτει σωτηρίω 1840.

Προθυμότατοι ὑμῖν καὶ εὐνούστατοι

δ Πρύτανις καὶ ἡ Βουλὴ τῆς ἐν Ἀθήναις B.

·Ακαδημίας, τῆς ἐπικεκλημένης Οθωνείας.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ.

Παίγνια, ἡ συλλογὴ ποιημάτων τοῦ K. Ἡλίου
Τανταλίδου, ἔξεδόθησαν εἰς Σμύρνην κατὰ τὸ 1839
Τὸ τωρινὸν Βυζάντιον εἶναι ἡ πατρὶς τῶν ἀηδόνων καὶ
ποιητῶν. Αἱ μοῦσαι ἀφ' ὅτου ἔφυγον τὰς Ἀθήνας, μετ' ἀδο-
κίμους τινας ἀποπείρας εἰς τὴν παλαίουσαν ὑπὲρ τῆς
ἔλευθερίας της Κρήτην, κατέφυγον εἰς τοὺς λόφους τοῦ
ώραλου Βοσπόρου. Ἐκεῖ ὁ ἐραστὴς τῶν χαρίτων Χρισό-
πουλος ἔψαλλε τὰς ἐσπέρας ἀκούων τοῦ ῥόδου τὴν ἐρωμέ-
νην. Ἐκεῖ ὁ Ρίζος ἀνεγέννησε τὴν ἐλληνικὴν τραγῳδίαν.
Ο Ι. Ραγκαβῆς μετέφερε τ' ἀριστουργήματα τοῦ Γαλ-
λικοῦ Θεάτρου εἰς μεταφράσεις ὑπερβαινόύσας πολλάκις
αὐτὰ τὰ πρωτότυπα. Ἐκεῖθεν ὡρμήθησαν οἱ δύω Σοῦτζοι,
οἱ κρούοντες, καθ' ὅλην τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπαναστάσεως,
διαφόρους χορδὰς τῆς αὐτῆς κιθάρας. Ἄλλ' ὡφ' ὅτου σκιὰ
Θανάτου ἡπλώθη εἰς τοῦ Κωνσταντίνου τὴν πόλιν, καὶ οἱ
προέχοντες κατ' ἄξιαν καὶ μάθησιν ἐπεσαν ὅλοι πρωτο-
μάρτυρες τῆς ἐλευθερίας μας, κατεσιγάσθησαν ἔκτοτε τὰ

τερψικάρδια μέλη, καὶ χηρῶν καὶ ὄρφανῶν μόνον θρῆνοι
ζηκούντο ὑπὸ τὰς πενθίμους κυπαρίσσους. Ἀλλ' ὁ χρό-
νος ἐπουλόνει τὰς πληγὰς καὶ ἵâ τοὺς πόνους. Ἰδοὺ ως εἰς
ῷραν ἔαρος ὁ ποιητὴς τῶν παιγνίων Κ. Τανταλίδης φάλ-
λει ἔρωτα; καὶ χαριεντίζεται, καὶ οὐδεμία θρηνώδης χορ-
δὴ τὸν ἀνακαλεῖ τὸ Βυζάντιον δοῦλον, καὶ οὐδὲν ποιητε-
κὸν ὅναρ τὸν παριζᾶ τὰς σκιὰς τῶν θυσιασθέντων συμ-
πατριωτῶν του ἡ ἀς εἰπῶμεν τὸ ἀληθὲς μᾶλλον. Ὁ ἐντὸς
του ζέων ποιητικὸς χυμὸς ἀναπτύσσεται εἰς ἄνθη, διότι δρέ-
πανον αὐστηρῶν κλαδευτῶν ἐμποδίζει τὰς ἀμυντικὰς ἀκάν-
θας νὰ προκύψωσιν. Εἶναι γνωστὸν, καὶ περιττὸν νὰ τὸ
ἐπαναλάβωμεν. Ὄποιο ἐλεύθερον μόνον οὐρανὸν ὑψοῦνται αἱ
ψυχαὶ, καὶ ἡ ποίησις, τὸ εὐγενέστερον προϊόν των. Ὅποιο
σύρανὸν δοῦλον ἀς μὴν ἀπαιτῶμεν, ὑψικαρήνους τὰς δάφ-
νας, καὶ ἀς εὐχαριστώμεθα μὲν ἔρποντας θάμνους ὅταν
κοσμῶνται μὲν ἀληθὴ ἄνθη τοῦ Παρνασσοῦ. Ἡ φαντασία
τοῦ ποιητοῦ, τοῦ ὄποιοῦ ἔχομεν πρὸ διθαλμῶν τὸ πρῶτον
δοκιμιον, εἶναι ἐν τῶν εὐγενῶν ἐκείνων φυτῶν, τὰ δόποῖα πά-
σχονταν καὶ νοσηλεύονται εἰς ἀνοίκειον ἔδαφος, μεταφυτεύο-
μενα δ' αἴφνης ἐκπλήττον μὲν τὴν γενναῖαν ἀνάπτυξίν των.
Ἡ εὐφυΐα φαίνεται δυσανασχετοῦσα πρὸς τὰ δεσμὰ τὰ
ὄποια τὴν ἐμποδίζουν νὰ τανύσῃ τὰ πτερὰ καὶ ν' ἀρθῆ
πρὸς τὰ ὑψη ὅθεν καταβαίνει ἡ ἐμπνευστις, καὶ πολλάκις
ἀκτῖνες ποῦ καὶ ποῦ διαλάμπουσαι μεταξὺ τῶν ἀνθῶν, ἀγγέ-
λουν ποιητὴν προωρισμένον ὅχι μόνον νὰ τέρψῃ, ἀλλ' ἀς
ἐπιμείνῃ εἰς τὸ στάδιον εἰς τὸ δόποιον ἐπιτυχῶς ἥδη κατῆλ-
θεν, ἀν ἔξακολουθῆ ἀρυόμενος καλλονὰς ἐκεῖ ὅπου ἀληθῶς
μόνον εύρισκονται, εἰς τὴν φύσιν δηλαδὴ, εἰς τοὺς ἀρχαίους
ποιητὰς καὶ εἰς τὴν καρδίαν του, ἀν εὐλαβῶς φροντίζῃ πε-
ρὶ τῆς γλώσσης καὶ τῆς φράσεως, ἀν ἀπαντήσῃ περιεσά-
σεις ἀξίας τῆς εὐφυΐας του, καὶ νὰ δοξάσῃ ποτὲ τὸ ἔθνος
του. Ὁ Κ. Τανταλίδης φαίνεται εἰς τὸ πρῶτον δοκίμιον
του, ἔχων ἐν τῶν πρωτίστων ἐνδοσίμων ἐπιτυχίας, ἡ τοὐ-
λάχιστον τὴν ἰδιότητα ἐκείνην, τὴν τόσον ἀμελουμένην ἀπὸ
πολλοὺς τολμητίας τῶν μουσῶν ὀπαδοὺς, χωρὶς τῆς ὅποιας
εἶναι αὐθάδεια πᾶσα ἀξίωσις φιλολογικοῦ ὄγόματος, τὴν

άκριβή, λέγω, γνῶσιν τῆς γλώσσης, καὶ τὴν εὐκολίαν τῆς χρήσεως τοῦ εὐκάμπτου τούτου μίτου τοῦ ἔξυφαίνοντος τὰ φιλολογικὰ καλλιτεχνήματα· μ' ὅλον ὅτι εἴς τινα μέρη λυπούμενοι παρετηρήσαμεν ὅτι ὁ νέος ποιητὴς, τὴν ἰδέαν του ἴδιας λατρεύων, θυσιάζει εἰς αὐτὴν τὴν αὐστηρότητα τῶν γλωσσικῶν κανόνων, ὅτι διατρέχων ὅλην τῆς ἐλληνικῆς τὴν κλίμακα, ἀποτόμως μεταβαίνει ἀπὸ τὰς ὑψηλοτέρας καὶ ἀρχαϊκωτέρας αὐτῆς βαθμίδας, εἰς τὰς χυδαιοτέρας πολλάκις καὶ κατωτέρας, φαίνεται μ' ὅλον τοῦτο ὑπὸ τὰς ἔξ ἀμελείας προερχόμενα ἐλαττώματα τάντα ὃ μιθητής τοῦ Λογάδου, ὃ καλὸς ἐλληνιστὴς, καὶ εἶναι βέβαιον ὅτε εἰς δευτέραν ἀπόπειραν, θέλει εὐκολώτατα δυνηθῆναι ἀποφύγη τὴν ἔλλειψιν ταύτην τῆς ἀκριβείας, ἄμα πεισθῆναι ὅτε εἰς τὴν ποίησιν μόναι ἐκεῖναι αἱ ἰδέαι πρέπει νὰ ἐκτίθενται, ὅσαι δύνανται νὰ ἐκτεθῶσι καλῶς. Τὰ πλεῖστα τῶν ἐρωτικῶν του εἶναι πλήρη αἰσθήματος ἀληθοῦς, αἱ ἰδέαι του εἶναι πολλάκις νέαι, πολλάκις ὑψηλαῖς αἱ σκέψεις του φιλοσοφικαῖς ὃ ῥυθμός του ἀρμονικὸς ἡ εὐγενῆς, ἡ ἀξειότης του φυσικὴ καὶ πλήρης ἄλατος. Ἐκτὸς τῶν λοιπῶν πονημάτων του περιέργον εἶναι ἡ μετάφρασις τοῦ Α. τῆς Ἰλιάδος, τὴν ὅποιαν ἐπισύναψεν εἰς αὐτά. Πρὸ δύω ἐτῶν ὁ Κ. Α. 'Ραγκαβῆς ἔγραψε περὶ τῆς σχέσεως τῆς ἀρχαίας μὲ τὴν νέαν ἐλληνικὴν προσῳδίαν, καὶ ἀνέστησεν, οὕτως εἰπεῖν, τὸν παλαιὸν ἔξαμετρον, δοὺς καὶ δεῦγμα τοῦ σίχου τούτου εἰς τὴν δευτέραν πρᾶξιν τῆς Φροσύνης. Ο Κ. Τανταλίδης μελετήσας τὴν δόξαν τοῦ Κ. 'Ραγκαβῆ, τὴν παρεδέχθη, καὶ ἡ λαμπροτέρα ἀπύδειξις ὅτι ἡ πρότασις τοῦ Κ. 'Ραγκαβῆ ἡτον ὀρθή, εἶναι ἡ μετάφρασις αὕτη μιᾶς ὁμηρικῆς ράφρδίας διὰ τοῦ ἀρχαϊκοῦ τούτου μέτρου. Ἰδοὺ ὁ Ὁμηρος ἀποδίδεται εἰς ἡμᾶς μὲ τὴν ἀρχαίαν του ἀρμονίαν· ἡ ποίησίς μας ἀποδύεται τὸ ξενικὸν κόσμημα τῆς ὁμοιοκαταληξίας, καὶ οἱ σοβαροὶ δάκτυλοι συναριστογεῦνται καὶ αὐθίς διὰ νὰ ψάλλουν τὰ μεγάλα ἔργα. Ἡ ἀπόπειρα αὕτη εὐδοκιμήσασα θέλει ἀνοίξει νέον στάδιον εἰς τὴν φιλολογίαν μας, καὶ θέλει ἀναδείξει ποιητὰς πρωτοτίπων. μὴ ὑποιειμένους εὲς τὴν δυσλικὴν ἀπομίμησιν τῆς ἐσπερίου

προσφύδιας. Ὁμολογοῦμεν ὅτι κατ' ἀρχὰς ὁ εἰς τὴν ἀρχαίν του πατρίδα του νοστῶν ἔξαμετρος φαίνεται ξένος, καὶ ὅτι ὁ ἥχος καὶ ὁ ρύθμος του πλήγτει ἀγνώστως τὰς ἀκάσας. Ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ ἔξοικειωθῶμεν μ' αὐτὰ διὰ ν' ἀγαγνωρίσωμεν τὸν ἄγγελον τοῦτον τῆς ὁμηρικῆς εὐφυΐας, καὶ ν' ἀσπασθῶμεν χειροκροτοῦντες τὴν παραδοχήν του. Ως δὲ πρὸς τὴν μετάφρασιν αὐτῶν, ἀποδίδοντες ἐν γένει εἰς τὴν λέξιν καὶ εἰς τὴν ἀκρίβειαν τὸν ἀνήκοντα ἔπαινον, χρεωστοῦμεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι κ' ἐδὼ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ὁ ρύθμος παραβιάζει τὴν φράσιν, ὅτι ὅμως πολλάκις καὶ ὁ ρύθμος αὐτὸς ὑπενδίδει εἰς τὰς ἀξιώσεις τῆς μεταφράσεως, καὶ ὁ τρίβραχυς ὑπὲρ τὸ μέτρον συνεχῶς ἀντικαθιστᾶ τὸν δάκτυλον, σχι εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ στίχου, ὅπου ἡ ἀρσις δύναται νὰ ἐπέχῃ μακρᾶς ἡλέντον συλλαβῆς θέσιν, ἀλλ' εἰς τὸ μέσον ὅτι τέλος ἐπιθυμητὸν ἦτον ἀν τὰ ἀρχαῖα ὁμηρικὰ ἐπίθετα δὲν εἰσήγοντο εἰς τὴν μετάφρασιν ἀμετάφραστα. Τοιαῦτα μ' ὅλον τοῦτο τὰ πονήμασα τοῦ Κ. Τανταλίδου, ὑπερβαίνοντα κατὰ πολὺ πολλῶν ώς ποιητῶν φημιζομένων τὴν σήμερον τὰ πρῶτα δοκίμια. Λυπηρὸν δὲ εἶναι ὅτι ἡ ἀθλιότης τῆς Σμυρναίας τυπογραφίας τὰ καθιστᾶ χωρὶς ὑπερβολῆς δυσανάγνωστα.

Sopra le aque minerali de la Grecia. memoria
di G. Bouros.

Ἐκ τῶν βιβλίων, ὅσα ἐκδίδονται καθ' ἑκάστην ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὰ πιεστήρια, ὀλίγα εὑρίσκομεν πραγματευόμενα ἐπιστημονικὴν ὕλην καὶ τὸ κεντρικὸν τῆς ἐθνικῆς ἑκπαιδεύσεως κατάστημα δὲν εὐτύχησεν εἰσέτι νὰ πλουτίσῃ τὴν φιλολογίαν μὲ ἐμβριθέστερα σμγγράμματα, τῶν ὅποιων ἡ ὠφέλεια διαρκεῖ κατὰ λόγον τῆς θετικότητος τῶν ἰδεῶν. Ἰσως μάλιστα οὔτε ἡ περὶ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν φιλοκαλία ἔξαπλώθη ἥδη ἵκινῶς, ὥστε ἀν δὲν ἀποφέρωσι. κέρδος εἰς τὸν συγγραφέα, τούλαχιστον νὰ μὴ τὸν χρεώσωσιν.

Ο Κ. Ι. Βούρος καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου ἀποταλεὶς πέρυσι μετὰ τοῦ ἀξιοτίμου Κ. Δομνάνδου εἰς τὴν ἐν

Τυρρήνια τῶν σοφῶν τῆς Ἰταλίας ὁμήγυριν διεξῆλθεν ἔμπροσθεν τοῦ τμήματος τὴν Ἰατρικῆς ὑπόμνημα περὶ τῆς φύσεως τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα θερμῶν ὑδάτων, τὸ ὅποιον λυπούμεθα ὅτι δὲν εἴδομεν μετενηγεγμένον καὶ εἰστὴν ἡμετέραν γλώσσαν τόσῳ μᾶλλον, ὃσῳ εἰς τοὺς "Ἑλληνας μάλιστα συμφέρει νὰ τὴν γνωρίζωσιν ἐπειδὴ αὐτοὶ καὶ ἄμεσον τούτων ἀνάγκην ἔχουσι καὶ κατ' ἔτος ἥδη βλέπομεν πολλοὺς προσφεύγοντας εἰς τὰς ἰαματικὰς αὐτῶν Νηρηΐδας. "Οθεν αἰτίαν πιθανοτέραν τῆς εἰρημένης ἐλλεέψεως δὲν εὑρίσκομεν ἄλλην παρὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν μεταξὺ ἡμῶν εἰστὰ ὠφέλιμα ἀπειροκαλίαν καὶ τὴν περὶ τὰ ἀνωφελῆ κατάχρησιν.

Εἰς τὸ εἰρημένον ὑπόμνημα μανθάνομεν ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν ἰαματικῶν τούτων ὑδάτων ὑπάρχουσιν ἀλυκὰ ἢ ἀλμυρὰ καὶ θειώδη, ὥστε ἔχουσι σχέσιν μὲ τὰ ἡφαίσεια φαινόμενα τῆς χώρας ταύτης ἔξεναντίλας δὲ τὰ σιδηροῦνχα ὑδάτα εὑρίσκονται πολὺ σπανιώτερα ὀξινοῦ δὲ οὔτε μία πηγὴ δὲν ἀνεκαλύφθη μέχρι τοῦδε πούποτε.

· 'Ο Κ. Βοῦρος διαιρεῖ τὰ ὕδατα ταῦτα 1. εἰς θειϊκὰ θερμὰ, 2. εἰς ἀλυκὰ θερμὰ, 3. εἰς ἀλυκὰ ψυχρὰ 4. εἰς θερμὰ σιδηροῦνχα. 'Αξιολογωτάτη δὲ ὅλων τῶν πηγῶν ὅχι τῆς Ἑλλάδος ἀπλῶς, ἀλλ' ἵσως ὀλοκλήρου τῆς γῆς (κατὰ τὸν συγγραφέα) ῥέει εἰς τὴν Φθιώτιν μισὴν ὥραν μακρὰν τῆς Τπάτης κατὰ τὴν εἰς Λαμίαν ἄγουσταν ὁδόν. 'Η θερμοκρασία τοῦ ὕδατος διαφέρει ἀπὸ 28, 75 ὧς 43, 76 κατὰ τὴν πέριφέρειαν, ἐνῷ εἰς τὸ κέντρον ὑψοῦται ώς τὸν 50. βαθμὸν καὶ ἵσως ἐπέκεινα ἔχει δὲ χρῶμα πρασινωπὸν καὶ θολερὰν ἐπιφάνειαν ἀλλ' ἀφοῦ ψυχρανθῆ γίνεται διαφανὲς, κατακαθίζει ὑπόστημα κιτρινίζον, ἀποπνεέει δόσμὴν θειϊκοῦ ὑδρογόνου καὶ ἔχει γεῦσιν ἀλμυρόξινον ὅχι δυσάρεστον. 'Η ἀνάλυσις αὐτοῦ τοῦ ὕδατος ἀπέδειξεν ὅτι συνίσταται ἀπὸ ὑδροχλωρικὴν σόδαν, τὸ πλεῖστον μέρος, καὶ ἀσβεζον, θειϊκὴν μαγνησίαν καὶ ἀσβεζον, ἀνθρακικὴν σόδαν καὶ ἀσβεζον, χαλικίτιν, ἐκχύλισμα, ἀνθρακικὸν καὶ ὑδροθειϊκὸν ἀτμὸν. 'Η χρῆσις τοῦ ὕδατος τούτου ώς ὑπαίθρου καὶ μεμακρυσμένου καταντῷ δύσκολος ὅθεν τὸ ἰατροσυνέδριον πρότεινε γὰρ οἰκοδομηθῆ ἐκεῦ γοσοκομεῖον ἱκανῶς χωρη-

τικόν. Ἡ γνώμη αὕτη ὑπάρχει ἀξιέπαινος, ἐπειδὴ συμφέρει τωόντι τοιαῦτα καταστήματα νὰ εὑρίσκωνται διεσπαρμένα εἰς διαφόρους θέσεις πρὸς ὀλιγοδαπανωτέραν βοήθειαν τῶν ἐνδεῶν ἀρρώστων.

Εἰς τὴν Εὐβοιαν πλησίον τῆς Αἰδηψοῦ ἀναβλύζουσιν λαματικὰ ὕδατα τόσον πολλὰ καὶ μὲ δόρμην τουαύτην, ὥστε δύνανται νὰ κινήσωσι μύλον ἔχοντι δὲ θερμοκρασίαν εἰς ἄκρον ὑψηλὴν 91. δηλ. βαθμῶν· ὅθεν θερμαίνουσι καὶ τῆς παρακειμένης θαλάσσης τὰ ὕδατα ἐν καιρῷ νηνεμίας εἰς ἵκανὸν τοῦ αἰγαλοῦ ἀπόστημα· ἡ φήμη δὲ αὐτῶν ἦτο, ὡς φαίνεται, μεγάλῃ ἐπειδὴ καὶ ὁ Σύλλυς, κατὰ τὸν Πλούταρχον, ὑπῆγεν ἐκεῖ νὰ ιατρευθῇ ἀπὸ ποδαλγίαν, τὴν ὅποιαν ἐπαθε πολιορκῶν τὰς Ἀθήνας· ὀξυδωτὸς σιδηρος, ὑπάρχει πιθανῶς περισσότερος εἰς αὐτὰ παρ ὅσον ἔδειξεν ἡ χημικὴ ἀνάλυσις· εύρηκε δὲ ὁ Κ. Λάνδερερ ὑδροχλωρικὴν σόδαν, μαγνησίαν καὶ ἀσβεζον, ἀνθρακικὴν ἀσβεστον καὶ σόδαν, θειεκὴν μαγνησίαν καὶ ἀσβεστον, χαλικίτιν, ἵχνη τινὰ, μόνον σιδήρου, ἀνθρακικὸν καὶ ὑδροθειϊκὸν ἀτμὸν καὶ ἐκχύλισμα.

Μεταξὺ Ὄπατης καὶ Αἰδηψοῦ πηγάζουσιν ἔτι μᾶλλον περήφημα ὕδατα, καθότι ἔξ αὐτῶν, ὧνομάσθη τὸ μεταξὺ Μαλιακοῦ κόλπου καὶ τοῦ ὄρους Οἴτης στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν ὅπου ἐπεσον οἱ τριακόσιοι Σπαρτιάται ἀπὸ τὸν ἀθάνατον Λεωνίδαν στρατηγούμενοι· ὡς κείμενα δὲ ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς παράλληλα μὲ τὰ τῆς Ὄπατης καὶ Αἰδηψοῦ ὁμοιάζουσι καὶ κατὰ τὴν χημικὴν σύνθεσιν.

Κατὰ τὸ πρὸς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον μέρος τῆς Πελοποννήσου, ἀκατολικὸν δὲ τὸ τῆς χερσονήσου Μεθάνων ἀναβρύουσιν ἔτερα ὕδατα ἔχοντα 31, 25 βαθμῶν θερμότητα. Ἡ πηγὴδὲ αὕτη ἀνερράγη ἵσως ἐπὶ Ἀντιγόνου βασιλέως τῶν Μακεδόνων, κατὰ τὸν Παυσανίαν· πρὸς τὸ βόρειον δὲ μέρος τῆς αὐτῆς χερσονήσου ἔμπροσθεν τοῦ Αγκίστρου ῥέει ἄλλη θειώδης πηγὴ· ἀλλὰ τὰ ὕδατα αὐτῆς συγχέονται μὲ τὴν θάλασσαν.

Πρὸς δυσμὰς τῆς Ναυπάκτου κατὰ τὸν κόλπον τῶν παλαιῶν Πατρῶν ἀγαβρύει ἄλλη πηγὴ δριμυτάτην ἀποπνέου-

τα ὁσμὴν θείου, καὶ ἔχουσα 40 βαθμῶν θερμότητα· αὐτοῦ μυθιστορεῖται ὅτι ἡσαν τῶν Κενταύρων οἱ τάφοι.

Τοιαύτης δὲ φύσεως ὑπάρχει καὶ ἡ πηγὴ τῆς Μήλου ἀναβρύουσα ἀπὸ σπήλαιον λεγόμενον Θειαφεῖον, ἐπειδὴ οἱ τοῖχοι αὐτοῦ σκεπάζονται τῷόντι ἀπὸ κρυσταλλωτὸν θεῖον.

Εἰς δὲ τὴν Κύθνον 200 μέτρα μακρὰν τῆς θαλάσσης εὐρίσκονται ὕδατα ἐκρέοντα ἀπὸ τρεῖς πηγὰς· ἐκ τούτων δὲ ἡ λεγομένη τοῦ Κακκάβου περιέχει σίδηρον. Ἐπειδὴ δὲν γίνεται μνεία αὐτῶν εἰς τοὺς ἄρχαιούς, συμπεραίνεται ὅτι δὲν ὑπῆρχον τότε· ἀλλ' ἡσαν ἐν χρήσει ἥδη κατὰ τὸν μεσαιώνα, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸν Βοσιχίνην [1658]. Placenta [1878] καὶ Τουρνεφόρτον [1701]. Τὸ δέδωρ μιᾶς τῶν πηγῶν τούτων καλουμένης λουτροῦ ἔχει 40 βαθμῶν θερμότητα, γεῦσιν ἀλυκὴν καὶ πικρὰν, δὲν ἀφίνει ὑποστάθμην, καὶ σύγκειται ἀπὸ ὑδροχλωρικὴν σόδαν, ἀσβεστον καὶ μαγνησίαν, ἀνθρακικὴν ἀσβεστον καὶ σόδαν, θεϊκὴν μαγνησίαν καὶ ἀσβεσον. Ἡ δὲ τοῦ Κακκάβου ἔχει 55 βαθμῶν θερμότητα, χρῶμα κιτρινίζον, ἀναδίδει θεϊκὸν ἀτμὸν καὶ κατακαθίζει ἵκανὸν σίδηρον. Συντίθεται δὲ ἀπὸ ἀνθρακικὸν σίδηρον, ἀνθρακικὴν ἀσβεστονκαὶ σόδαν, ὑδροχλωρικὴν σόδαν, ἀνθρακικὴν μαγνησίαν καὶ ἀσβεστον, θεϊκὴν σόδαν, ἀσβεστον καὶ μαγνησίαν καὶ ἔχνη χαλικίτιδος. Κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς αὐτῆς νήσου εὑρέθη καὶ ἄλλη πηγὴ Ἀποκρύωσις λεγομένη, ἔχει δὲ ἵσωστὴν αὐτὴν φύσιν τοῦ Κακκάβου.

Εἰς τὴν Θήραν εὐρίσκονται θερμὰ ὕδατα 35 βαθμῶν περιέχοντα θεϊκὴν μαγνησίαν, ἀνθρακικὴν σόδαν, ὀλίγον ἀνθρακικὸν ὀξὺ καὶ ἐκχύλισμα· ἄλλαι δὲ πηγαὶ ἔχουσι 47 βαθμοὺς θερμότητος καὶ ἀναδίδουσιν ὁσμὴν θείου.

Εἰς τὸν ἴσθμον τῆς Κορίνθου κατὰ τὸ παλαιὸν Λέχαιον, σήμερον δὲ Λουτράκι, εὐρίσκονται ὕδατα ὀλίγον θειώδη 32 βαθμῶν θερμότητος, καθὼς καὶ εἰς τὴν ἀντίπεραν παραλίαν ἄλλα· οὔτε τὰ πρῶτα ὄμοις οὔτε τὰ δεύτερα συχνάζονται ἀπὸ ἀρρώστους.

Τὰ δὲ κυρίως λεγόμενα ἀλμυρὰ ὕδατα δὲν ἔξετάσθησαν μὲ τὴν αὐτὴν ἀκρίβειαν· ὅθεν γνωρίζομεν ὀλιγώτερα ἐξ αὐτῶν ἄλλ' εἰς τὴν Μουγυχίαν ρέει παρὰ τὴν θάλασσαν τοιοῦ-

τοῦ ὕδωρ καὶ οἱ ἰατροὶ τῶν Ἀθηγῶν τὸ μεταχειρίζονται ἥδη πρὸ ἵκανοῦ καιροῦ ὡς διαλυτικὸν τῶν ἐμφράξεων καὶ ἔλαφρὸν καθάρσιον.

Οἱ κάτοικοι τῆς Πάρου συνειθίζουσι κατὰ τὸ ἔαρ νὰ πίνωσιν ἀπὸ πηγὴν τινα ἀλμυροῦ ὕδατος τῆς νήσου ταύτης.

Τέλος πάντων ἑκτὸς τοῦ Κακκάβου, σιδηρούχου ὕδατος πηγὴν δὲν γνωρίζομεν ἀλλοῦ παρὸ εἰς τὴν Μῆλον· ἀλλ' αὐτὴ ὑπάρχει τῷόντι πολύτιμος· καθότι περιέχει πλειότερον σιδηρον [16 τοῦ 010] ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν πέριξ κατακαθίζομένην κιτρίνην σκωρίαν, ἔχει θερμότητα 56 βαθμῶν, γεῦσιν δὲ ἀλμυρὰν καὶ στυφὴν ἐνταυτῷ· Εἰς τὴν εἰρημένην νήσον, ὅπου ὑποκαίει αεινάως ἀσβεστον πῦρ, ὥστε φαίνονται σπήλαια καὶ σχίσματα γῆς ἀναθυμιῶντα, κατά τινας δὲ τόπους, ὅσον ὀλίγον ἀν σκάψῃ τις, ἀπαντᾷ θερμοκρασίαν ἀνυπόφορον, εὑρίσκονται καὶ ἄλλα ὕδατα, καθὼς τὰ λουτρὰ τῆς ἀλυκῆς λεγόμενα χρήσιμα εἰς παραλυσίαν, ρευματισμοὺς καὶ ἔξανθήματα τοῦ δέρματος.

Διὰ τῶν εἰρημένων ἀνεκεφαλαιώσαμεν τὰ οὐσιωδέσατα τοῦ ὑπομνήματος, τὸ ὅποιον ὁ Κ. Βούρος συνέταξε κατὰ διαφόρους συγγραφεῖς αὐτόπτας, καὶ μάλιστα τὴν περιγραφὴν τῆς κατὰ τὴν Ἑλλάδα ἐπιστημονικῆς ἐπιτροπῆς τῶν Γάλλων, προσθεῖς καὶ τὰς ἴδιας αὐτοῦ παρατηρήσεις· νομίζομεν δὲ ὅτι χρεωστεῖται ἔπαινος εἰς τὸν ἄνδρα διὰ τὸν ὀφελίμους κόπους, τοὺς ὅποίους κατέβαλε.

Διατριβὴ περὶ τριῶν ἰχθύων τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ἀναγνωσθεῖσα εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις ἐταιρίᾳν τῆς φυσικῆς ἱστορίας παρὰ τοῦ Δ. Ι. Βούρου.

Ίδον καὶ νέον δεῦγμα ἄλλο τῆς περὶ τὰς φυσικὰς ἐπιτζήμας ἐρεύνης τοῦ Κ. Ι. Βούρου, σύνταγμα καὶ τοῦτο προωρισμένον νὰ ἀναγνωσθῇ εἰς τὸ Ζωολογικὸν τμῆμα τῆς εἰρημένης τῶν Ἰταλῶν σοφῶν διηγύρεως, ἔχον δὲ σκοπὸν νὰ παραστήσῃ ὅτι ἀπὸ τρεῖς ἰχθεῖς τὴν Lucerna τοῦ Πλινίου, τὸν χάρακα τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν ὕαιναν τοῦ Νουμηνίου, ὃ μὲν πρῶτος προσδιωρίσθη κακῶς ὑπὸ τῶν νεωτέρων, οἱ δὲ δύο δεύτεροι ἔμενον εἰσέτι ἄγνωστοι.

Τὸ ὄνομα Lucerna ἐδόθη εἰς διαφόρους ἵχθεῖς παρὰ διαφόρων ἀλλ' ὁ Κ. B. νομίζει ὅτι οἱ παλαιοὶ ἔλεγον οὐρανοσκόπον ἐνταυτῷ καὶ λύχνον τὸν ἐννοούμενον παρὰ τοῦ Ῥωμαίου φυσιολόγου ἵχθύν· ἀποδεικνύει δὲ τὸν λόγον διὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ ζώου, καθότι ὡς μεγάλη, εὔρεῖα καὶ τεθλιμμένη, ἔχουσα δὲ τοὺς μὲν ὄφθαλμοὺς κατὰ τὸ ἄνω μέρος, τὸ δὲ στόμα ἐσχισμένον πλαγίως ἀπὸ τὰ ἄνω εἰς τὰ κάτω παριστάνει τῷντι σχῆμα ἀρχαίου λύχνου, τὸν ὅποιον συμπληροῖ ἀπόφυσίς τις σαρκώδης ἐκτεινομένη ἔξω τοῦ στόματος κατὰ προαιρεσιν καὶ ἀναλογοῦσα μὲθ ρυαλλίδα.⁹ Αν δὲ δοθῆ ὅτι τὸ ζῶον καὶ φωσφορίζει τὴν νύκτα, τοῦτο ἥρκει βέβαια εἰς τὴν ζωηρὰν τῶν Ἑλλήνων φαντασίαν νὰ πλάσῃ ὅτι ὁ ἵχθυς αὐτὸς φέγγει τὴν νύκταν ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς ὄνομάζοντας τὸν προκείμενον ἵχθυν Lucerna dī petra, καὶ ἀπὸ διαφόρους τῆς Ἑλλάδος τόπους ὃπου καλεῖται λύχνος.

Γράφων δὲ περὶ τοῦ χάρακος ὁ Κ. B. ἔτι μᾶλλον φαίνεται ὅτι ἐμελέτησεν ἐσκεμμένως ἀρχαίους καὶ νεωτέρους ζωαλόγους¹⁰ ἐπειδὴ ἀντιπαραβάλλων διαφόρους ῥήσεις ἀναιρεῖ μὲν εὐφυέστατα ἐνταυτῷ καὶ λογικώτατα, καθ' ἡμᾶς, ὄνομαστῶν συγγραφέων σφαλεράς τινας γνώμας, ἀποδεικνύει δὲ ὅτι ὁ χάραξ διαφόρως ἐκληφθεὶς ὑπάρχει ὁ χαρακὶς μὲν εἰς τὴν Σιφνον, Κραχαζῆ δὲ εἰς τὴν Τδραν λεγόμενος σήν ερον ἵχθυς.

Τέλος ἡ ὕαινα ἔμενεν ἀπροσδιόριστος¹¹ ἀλλὰ κατὰ τὸν Κ. B. δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸν πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος λεγόμενον Οὕαινα καὶ μὲ τὸ δίγαμμα Οὔγαινα καὶ χναίνασυχνάκις δὲ ἀλιευόμενον.

'Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων πληροφορούμεθα ὅτι ὁ Κ. B. ἐνησχολήθη εὐδοκίμως εἰς τὴν ἵχθυολογίαν· γνωρίζομεν δὲ ὅτι καὶ συνέγραψε περὶ τοῦ μεγάλου τούτου τῆς ζωολογίας κλάδου¹² ὅθεν εὐχόμεθα νὰ ἐκδοθῶσιν ὅσον τάχιον οἱ ἐμβριθεῖς καρποὶ τῶν κόπων του, καὶ διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ὡφέλειαν καὶ διὰ τὴν μετάφρασιν πλήθους ξένων νεωτέρων λέξεων, ἡ ὅποια θέλει εἶναι βέβαιως εύτυχης καὶ ἀπηλλαγμένη σχολασικῆς σκωρίας. Διότι μεταξὺ τῶν καθηγητῶν τοῦ πανεπιζημίου, ὅσοι ἀνέλαβον ἐπισημονικὴν παράδοσιν, ὀλίγοι, πάντη ὀλίγοι, εύμοιρησαννὰ ἐπιμεληθῶσιν ὡς αὐτὸς, τὴν ἐλληνικὴν φιλολογίαν, ὡστε ἡ γλῶσσα καταντῆσαι εἰς αὐτοὺς ὡς στιβαρὸν καὶ δυσκίνητον ὅπλον εἰς ἀσθενεῖς χείρας. Διὰ τοῦτο ἐπικρατεῖ τοσάντη ἀκυρολογία καὶ τοιαύτη ὄρθων καὶ ἀντιστοίχων εἰς τοὺς Εὐρωπαϊκοὺς ὄρους ἔλλειψις.

*Εδουάρδου Γίβενγος ισορίας τῆς παρακμῆς καὶ
πτώσεως τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους Κεφάλαιου
ΜΔ'. περιέχον τὴν ισορίαν τοῦ
ῥωμαϊκοῦ δικαίου.

Τῆς συγγραφῆς ταύτης τὴν μετάφρασιν προσέθηκεν ἀρτίως ἡ φιλοπονία τῶν Κ.Κ.Α. Ἐρτζογ καὶ Π. Παπιρόργοπούλου εἰς τὸν σύντομον κατάλογον τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς βιβλιογραφίας, τῆς ὁποίας τὸ σπουδαῖον καὶ χρήσιμον μέρος κοσμοῦσεν ὡς ἐπὶ τὸ πολλὺ νομικὰ δοκίμια. Τοῦ Γίββωνος τὸ δνομα, δοκίμου καὶ περιφανοῦς ισορικοῦ, ἀλλὰ μὴ ἔχοντος καὶ ἐμβριθοῦς νομοδιδασκάλου δόξαν, προτιθέμενον εἰς πραγματείαν δυσχερῆ, καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ιδίως εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ νόμου ἐγκαταγηράσαντας πολλὰ παρασχοῦσαν πράγματα, ἐμπνέει κατ' ἄρχας δυσπιστίαν τινα ὡς πρὸς τὴν ἀκρίβειαν τοῦ ἔργου, καὶ καταγγέλλει ἵσως ἀστοχον ἐκ μέρους τῶν μεταφραστῶν τὴν ἔκλογὴν ἀλλὰ τὸ σφαλερὸν τῆς ἐκ πρώτης δψεως γεννωμένης ἐν ἡμῖν ταύτης ἰδέας ἀρκεῖ νὰ ἀποδείξῃ μόνη ἡ παρατήρησις ὅτι πρὸ τῶν Ἐλλήνων μεταφραστῶν δοκιμώτερος καὶ αὐστηρότερος κριτῆς ὁ περίφημος νομικὸς ἐνταυτῷ καὶ ιστορικὸς Οὔγων ἀνεξιλάστως βασανίσας ἐπεδοκίμασε τὴν βίβλον καὶ μεταφράσεως ἰδίας καὶ σχολιάσεως ἡξίωσεν. Οἱ ἐν πᾶσι μεγαλοφυῆς Γίββων εἶχε καὶ τοῦτο τῆς μεγαλοφυΐας τὸ προσὸν τὴν περὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ δόξης ὑπερβάλλουσαν κηδεμονίαν. Ἐμπνευσθεὶς ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐρειπίων τοῦ Καπιτωλίου τὴν μεγάλην ἰδέαν νὰ ἔξιστορήσῃ τὰ αἴτια τῆς παρακμῆς καὶ πτώσεως τῆς Ρώμης κατέτριψεν ὡς ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ εἴκοσιν ἔτη μελετῶν τὰ ἀναρίθμητα πεντεκαίδεκα ἔκατοντα ετηρίδων μνημεῖα· ἡ ἀκάματος αὐτοῦ φιλοπονία προσῆγε καὶ ὑπέβαλλε καρτερικῶς τὰ πάντα εἰς τὸν εὐρύχωρον καὶ ἴσχυρὸν νοῦν του, ὅπου ὡς ἐν χωνευτηρίῳ διακρίνετο ὁ γνήσιος τῆς ἀληθείας χρυσὸς, καὶ λαμπρὸς καὶ ἀμιγῆς ἐλάμβανε τὸν κομψὸν καὶ μεγαλοπρεπῆ τύπον τῆς εὐφυΐας του. Τὸ ἔργον λοιπὸν τῆς ιστορήσεως τῶν Ρωμαϊκῶν νόμων δὲν

ἡτον ἀνώτερον τῶν δυνάμεων τοιούτον ἀνδρὸς· ἀν ἀρχόμενος τοῦ ἔργου ἔξομολογῆται τὴν ὅποιαν αἰσθάνεται συστολὴν καὶ δυσπιστίαν πρὸς ἑαυτὸν, ἡ ἔξομολόγησις αὕτη τὴν ὅποιαν ἡδύναντο ἀνεπαισχύντως νὰ κάμουν καὶ τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος νομικῶν οἱ δοκιμώτεροι, εἶναι μᾶλλον ἔνδειξις τῆς ἐνυπαρχούσης εἰς τὸ ἔργον ἐμφύτου δυσκολίας ἢ τῆς μετριότητος τοῦ συγγραφέως. Δυνάμεθα μάλιστα νὰ εἴπωμεν ὅτι οὐ προκειμένη συγγραφὴ ἔχει τι πλεονέκτημα σπανίως εὑρισκόμενον εἰς τῶν κυρίως νομικῶν τὰ συγγράμματα, τὸ ἐπαγωγὸν τοῦ ὕφους, τὸ ὄποιον καθίστησι καὶ εἰς τοὺς μὴ νομομαθεῖς ἀρεστὴν καὶ προσφιλὴ τὴν ἀνάγνωσιν. Τὸ ἀνθηρὸν καὶ Ἀμεγαλοπρεπὲς τοῦ Γίβζωνος ὕφος ἐπικοσμεῖ καὶ ταύτην τὴν ἀλλως ξηρὰν περὶ νόμων πραγματείαν τὸ ἱερὸν πῦρ τῆς ἐμπινεύσεως, ἥτις ὠδήγει πάντοτε τὸν κάλαμόν του ἀναφαίνεται καὶ εἰς τὴν συγγραφὴν ταύτην οὐδὲν ἡτον ἀκμαῖον, καὶ φαίνεται δῆτις τὸ αὐχμηρὸν τῆς ὑλῆς ἐνότιξεν ἡ ἐνδροσος καὶ ζωογόνος τῆς δημοκρατίας αὔρα, τὴν ὅποιαν ἀσμενος ἐπανέρχεται νὰ ἀναναμνεύσῃ ὁ συγγραφεὺς. Τοιοῦτον δὲν τὸ βιβλίον κατὰ τὴν οὐσίαν εἶναι χρήσιμον ὅχι μόνον εἰς τοὺς τὸν δικαστικὸν ἀσπαζομένους βίον ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα φιλομαθῆ λόγιον εἰς τὴν μετάφρασιν δὲν πρέπει νὰ ἀναζητήσῃ τις τὸ κομψὸν ἄμα καὶ ἀξιωματικὸν τοῦ πρωτοτύπου· τοιαύτη ἀπαίτησις ἡθελεν ἐίσθαι ἀδικος πρὸς πάντα μεταφραστὴν, πολλῷ μᾶλλον εἰς τοὺς σπουδάζοντας νὰ μεταφέρωσι τῶν εὐρωπαίων τὰ ἀριστουργήματα εἰς τὴν ἄμορφον καὶ ἀκανόνιστον, τὴν νηπιάζουσαν ἔτι νεωτέραν ἐλληνικὴν. "Οτι δύναται μὲν εὐλόγως ὁ ἀναγνώστης νὰ ἀπαιτήσῃ, εἰς ἐπιστημονικὰ μάλιστα συγγράμματα, χρεωσεῖ δὲ ὁ μεταφραστὴς νὰ μὴ παραβλέψῃ εἶναι ἡ ακρίβεια, καὶ τὸν κανόνα τοῦτον ἐπέβαλον εἰς ἑαυτοὺς καὶ ἐφύλαξαν αὐτῆς οἱ μεταφρασταί. δύναται τις μάλιστα νὰ μεμφθῇ αὐτοὺς δι ὑπερβολὴν ἀκριβείας, ἥτις ἐνίστε μεταπίπτει εἰς ἀσάφειαν μ' ὅλα ταῦτα εἰς πολλὰ τῆς μεταφράσεως μέρη ἀπεικονίσθησαν εὐφυῶς τὰ κάλλη τοῦ πρωτοτύπου, μὲ λέξιν καθαρὰν κομψῶς καὶ ἀξιοπρεπῶς συνηθρομοσμένην.